

MATURITA 2023

EXTERNÁ ČASŤ

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

**NEOTVÁRAJTE, POČKAJTE NA POKYN!
PREČÍTAJTE SI NAJPRV POKYNY K TESTU!**

- Test obsahuje **64 úloh**.
- Na vypracovanie testu budete mať **100 minút**.
- Pri riešení úloh budete striedavo používať dva druhy odpovedových hárkov:
  - Do odpovedového hárka č. 1 označeného piktogramom budete zaznamenávať riešenia úloh s výberom odpovede. Pri týchto úlohách vyberte správnu odpoveď spomedzi štyroch ponúkaných možností, z ktorých je vždy správna iba jedna.
  - Do odpovedového hárka č. 2 označeného piktogramom budete zaznamenávať riešenia úloh s krátkou odpoveďou. Pri týchto úlohách správnu odpoveď napíšete do príslušného riadka odpovedového hárka. Krátku odpoveď tvorí jedno slovo alebo niekoľko slov.
- Pri práci smiete používať iba pero s čiernou alebo modrou náplňou. Nesmiete používať zošity, slovníky, učebnice ani inú literatúru.
- **Podrobnejšie pokyny na vyplňovanie odpovedového hárka sú na poslednej strane testu. Prečítajte si ich.**

Želáme vám veľa úspechov!

Začnite pracovať, až keď dostanete pokyn!

Ukážka 1

**Rozhovor so spisovateľom, prekladateľom, výtvarníkom a... Danielom Hevierom
Alebo čuším, alebo kričím**

(úryvok)

[...]

Mnoho ľudí sa ma pýtalo, či ešte vôbec píšeš, že si sa ako spisovateľ stratil z očí. Opak je však paradoxne pravdou...

— Niekedy je písanie ponorná riečka – text sa vynorí až po dlhom plynutí v skrytosti. Mám niekoľko takých knižiek, ktoré sú doteraz ponorené. Ale píšu sa. Alebo: píšu ma. A okrem toho: literatúra je iba jedna z mojich živností. Okrem toho sa venujem hudbe, intenzívne maľujem (čoraz viac), hrám divadlo, filmujem, príležitostne učím i učím sa, mám za sebou dizertáciu a jej obhajobu, stretávam sa s ľuďmi, pohybujem sa v rôznych spoločenstvách...

[...]

V novej reedícii vyšli aj niektoré tvoje staršie detské tituly (Básnička ti pomôže, Hovorníček, Heviho diktátor).

— Deti sa rodia, dorastajú, učia sa chodiť, písať, čítať... Ak je moja staršia knižka použiteľná aj do dnešných čias, som, prirodzene, rád.

[...]

Pre teba bol veľký zlom v živote, keď si začal maľovať. Maľuješ teraz dokonca intenzívnejšie než na začiatku tohto tvojho „objavu“.

— Áno, zlom, ktorý sa stal dobrom. Výtvarno silno vnímam od malička, rovnako ako hudbu či pohyb. Pred desiatimi rokmi som si už prestal iba kupovať farby a prestal iba hromadiť výtvarné monografie, začal som aj maľovať na vlastnej koži. Prvé dva roky to bolo ako horúčka, nerobil som nič iné. Dnes už maľujem miernejšie, ale toto leto sa mi napríklad podarilo spôsobiť si „maliarsky lakeť“; tak veľa a silno som maľoval, že som potom celé týždne nemohol pohnúť rukou.

S otcom sa zhováral Daniel Hevier ml.

Knižná revue

01 Ktoré tvrdenie vyplýva z ukážky 1?

- (A) Ako spisovateľ prežíval Hevier kedysi tvorivú krízu.
- (B) Hevier sa od útleho detstva túžil stať výtvarníkom.
- (C) Hevierove aktivity zahŕňajú intenzívnu pedagogickú činnosť.
- (D) Viaceré Hevierove knižky zostávajú aktuálne.

02 Čo má na mysli Daniel Hevier pod vyjadrením *ponorené knižky*?

- (A) Diela čakajúce na opätovné vydanie.
- (B) Diela odsúdené na nedokončenie.
- (C) Diela vyžadujúce čas na dotvorenie.
- (D) Diela neurčené pre širokú verejnosť.

03 Ktorá charakteristika vystihuje jazykový štýl ukážky 1?

- (A) Je to štýl verejného styku a jeho forma je iba písomná.
- (B) Je to štýl súkromného styku a jeho forma je iba ústna.
- (C) Je to štýl súkromného styku a jeho forma je predovšetkým písomná.
- (D) Je to štýl verejného styku a jeho forma je písomná alebo ústna.

04 V ktorej možnosti dochádza k spodobovaniu/znelostnej asimilácii?

- (A) *iba kupovať farby*
- (B) *spôsobiť si „maliarsky laket“*
- (C) *hudbe, intenzívne maľujem*
- (D) *nemohol pohnúť rukou*

05 Ktoré slovo z ukážky 1 obsahuje samohláskovú skupinu?

- (A) *dizertáciu*
- (B) *intenzívnejšie*
- (C) *viac*
- (D) *pomôže*

06 Vypíšte z otázok pre Daniela Heviera neplnovýznamové fázové sloveso.

07 Vypíšte z odpovedí Daniela Heviera termín označujúci všetky druhy písaných a tlačенých textov.

08 Napíšte cudzí názov žánru ukážky 1.

Ukážka 2

Jean Arthur Rimbaud – Spáč v údolí

*Hľa, diera zelene, kam sa spev rieky norí,
bláznivo rozšantiac zdrap striebra na tráve,
kde slnce jagá sa z vrcholu divej hory,
hľa, malé údolie v kypiacej páľave.*

*Spí, ústa dokorán, vojačik prostovlasý,
šiju mu obmýva žerucha belasá,
spí, bledý, pod mráčkom, tam kde zem trávu tasí,
v zelenej posteli, kde svetlo zlieva sa.*

*S nohami v kosatcoch spí, tvár mu smiechom svieti,
takýmto úsmevom smejú sa choré deti.
Príroda, zahrej ho, to už chlad ide naň.*

*Vôňa mu k záchvevu nozdry už neprebudí,
spí v slnku s rukami na svojej tichej hrudi,
bok sa mu červenie z dvoch otvorených rán.*

09 V ktorom verši básne *Spáč v údolí* sa nachádza personifikácia?

- (A) *kde slnce jagá sa z vrcholu divej hory,*
- (B) *spí v slnku s rukami na svojej tichej hrudi,*
- (C) *spí, bledý, pod mráčkom, tam kde zem trávu tasí,*
- (D) *takýmto úsmevom smejú sa choré deti.*

10 Ktorý umelecký prostriedok sa nachádza v poslednej strofe básne *Spáč v údolí*?

- (A) zdobenina
- (B) anafora
- (C) metafora
- (D) hyperbola

11 Čím je slovo *spáč* z názvu ukážky 2 na základe pointy celej básne?

- (A) eufemizmom
- (B) metonymiou
- (C) nonsensom
- (D) podobenstvom

12 Čo platí pre formu básne *Spáč v údolí*?

- (A) Pravidelné striedanie dlhých a krátkych slabík.
- (B) Stabilný počet prízvukných slabík vo verši.
- (C) Opakovanie rovnakých slov a slovných spojení.
- (D) Využitie veršov s dvoma rôznymi počtami slabík.

13 Ktorý z uvedených protikladov nenájdeme v básni *Spáč v údolí*?

- (A) smiech – plač
- (B) život – smrť
- (C) teplo – chlad
- (D) zvuk – ticho

14 Pomenujte žánrovú (strofickú) formu básne *Spáč v údolí*.

15 Jean Arthur Rimbaud bol predstaviteľom francúzskej literárnej moderny. Napíšte meno a priezvisko, pod ktorým je známy hlavný predstaviteľ slovenskej literárnej moderny.

16 Doplníte jednoslovný literárnovedný termín do nasledujúcej vety.

Ukážku 2 z hľadiska literárnych druhov zaraďujeme do .

Ukážka 3

Z webovej poradne

(upravené)

Slovo rozmerný má iný význam ako jednorozmerný, dvojrozmerný a pod., preto sú tieto prídavné mená logicky nesprávne, dokonca nezmyselné. Nemalo by byť jednorozmerový, dvojrozmerný? – Vychádzajúc z významu prídavného mena rozmerný „majúci veľký rozmer“ možno zložené prídavné mená vyjadrujúce počet rozmerov jednorozmerný, dvojrozmerný, trojrozmerný, viacrozmerný vnímať ako významovo nepresné, no ich používanie v slovenčine sa takto ustálilo (podobne napríklad prídavné meno smerný má význam „udávajúci smer vývoja“ a prídavné mená jednosmerný, dvojsmerný vyjadrujú počet smerov). Neznačená to však, že podoby prídavných mien s príponou -ový – jednorozmerový, dvojrozmerný, trojrozmerný, viacrozmerný, mnohorozmerový, ktoré sa v slovenských kodifikačných príručkách neuvádzajú, sú nesprávne. Podľa dokladov z internetu sa používajú, a to najmä v odborných textoch, napr. jednorozmerová chromatografia, trojrozmerný problém, viacrozmerný prístup, viacrozmerné chápanie, mnohorozmerový regulačný obvod.

Variantnosť synonymných prídavných mien s odlišnými príponami je v slovenčine bežná a niektoré podoby sa do lexikografických diel dostávali postupne, napr. v 1. zväzku Slovníka slovenského jazyka z r. 1959 alebo v prvých dvoch vydaniach Krátkeho slovníka slovenského jazyka (1987, 1989) sa uvádzalo iba prídavné meno krátkovlnný, no od 3. vydania KSSJ (1997) sa doplnila aj podoba krátkovlnový.

Kultúra slova, 2018

17 Ktorá možnosť môže byť ďalším príkladom javu, o ktorom je reč v druhom odseku ukážky 3?

- (A) hmatový – hmatateľný
- (B) sobotný – sobotňajší
- (C) očný – okatý
- (D) horký – horší

18 Ktorá charakteristika o výkladovej časti ukážky 3 neplatí?

- (A) Text je adresovaný širokej verejnosti.
- (B) Text obsahuje aj domáce odborné názvy.
- (C) Autor polemizuje o nových poznatkoch z jazykovedy.
- (D) Autor uvádza fakty a dôkazy z odbornej problematiky.

19 V ukážke 3 sa vyskytuje aj

- (A) frazeologický výraz.
- (B) združené pomenovanie.
- (C) skratkové slovo.
- (D) značka.

20 Ktoré spôsoby obohacovania slovnej zásoby sa spomínajú v ukážke 3?

- (A) skladanie a odvodzovanie
- (B) skladanie a spájanie
- (C) odvodzovanie a skracovanie
- (D) odvodzovanie a preberanie

21 Ktoré zo zvýraznených slov z ukážky 3 patrí medzi príslovky?

- (A) *sú tieto prídavné mená logicky nesprávne, **dokonca** nezmyselné*
- (B) *a to **najmä** v odborných textoch*
- (C) *Neznamená to **však**, že podoby*
- (D) *niektoré podoby sa do lexikografických diel dostávali **postupne***

22 Koľko viet obsahuje prvé súvetie ukážky 3?

23 Ku ktorému druhu slovníkov patria spomínané slovníkové diela z druhého odseku ukážky 3?

24 Vypíšte z prvého odseku ukážky 3 prechodník.

Ukážka 4

Martin Kukučín – Keď báčik z Chochoľova umrie...

(úryvok, upravené)

Prirodzená vec, že málo býval doma. Výročité alebo iné sviatky, nedele a tu i tu deň alebo dva odpočinku, ale ináč vždy na vozíku, na železnici alebo na jarmoku. Najmä po jarmokoch chodil nielen do blízkeho okolia, ale i po druhých vidiekoch. Nie div, že naďaleko poznalo ho každé dieťa. Ale on – ako všetci vychytení ľudia – málokoho poznal dôkladne, alebo podľa mena: zato každému dával sa do známosti ako starému známemu. A často podarilo sa mu oklamať ľudí, lebo podľa kroja a výrečnosti hneď sa vynašiel, kto z ktorej dediny a akého je stavu a povolania, a podľa toho vedel sa i držať.

„Daj Boh šťastia, Ondrej!“ počul volať chlapa v čiernej umastenej košeli.

Ondrej hneď vedel, že to skadesi **valach**, ale nevedel skade, ani kedy s ním bol na slove.

„Pán Boh uslyš, Ďuro! Akože sa máš?“ poďakoval mu, a hneď ho i obdaril menom len tak naslepo.

„Len tak, len tak. Ale ma ešte znáte?“ tešil sa valach. „Ja že ste ma od zalanska zabudli. Čo som vám tú vlnu predal, už sme sa viac nesňali...“

„Kdeže by ťa neznal, Juríčko! Dobre, ako vlastného brata.“

A podával mu usmiaty ruku.

„No, keď ma tak znáte – no!“ divil sa natešený valach. „Ale ja som Mišo, nie Ďuro!“

„Laľa! Bodajže ťa i s hlavou!“ A pľasol sa širokou dlaňou po čele. „Pravdaže, Mišo, teraz mi huplo do hlavy.“

„To sa vám plietol náš bača – to je Ďuro.“

„To-to-to – teraz už viem, už viem.“

25 Ktorá črta necharakterizuje Ondreja v ukážke 4?

- (A) zaneprázdnenosť
- (B) vynaliezavosť
- (C) zvedavosť
- (D) družnosť

26 Ktoré tvrdenie o diele *Keď báčik z Chochoľova umrie...* je pravdivé?

- (A) Dielo patrí k realistickým románom.
- (B) Priezviská hlavných postáv sú obrazné.
- (C) Postavy sa delia na kladné a záporné.
- (D) Dielo obsahuje autobiografické prvky.

27 Do ktorej časti vnútornej kompozície diela patrí ukážka 4?

- (A) do úvodu
- (B) do zápletky
- (C) do obratu
- (D) do rozuzlenia

28 V ktorej možnosti sa nachádza slovo majúce homonymný pár?

- (A) obdaril menom naslepo
- (B) chlapa v umastenej košeli
- (C) deň alebo dva odpočinku
- (D) čo som vám vlnu predal

29 V ktorej možnosti sa nachádza veta s neuspokojivou končiacou (stúpavou) melódiou?

- (A) *Akože sa máš?*
- (B) *Ale ma ešte znáte?*
- (C) *Daj Boh šťastia, Ondrej!*
- (D) *To-to-to – teraz už viem, už viem.*

30 Vypíšte z prvého odseku ukážky 4 prvé slovo vsuvky.

31 Vypíšte z ukážky 4 slovo, ktorým sa v nej začína pásmo rozprávača.

32 Napíšte gramaticky a pravopisne správny tvar nominatívu plurálu zvýrazneného slova *valach* z ukážky 4.

Ukážka 5

Richard Pupala – Zrkadlo

(úryvok, upravené)

Zaparkoval pred domom, vypol motor. Zostal sedieť, niekoľko minút, hľadel pred seba. Mal pocit, že si nepamätá cestu, ktorú práve absolvoval; bol v dome po pradedovi a teraz je medzi panelákmi sídliska, kde býva. Pohľad mu padol na sedadlo spolujazdca, na prázdny rám zrkadla, čierny pletenec divých makov. Nepamätal sa, že by ho bral so sebou.

[...]

Vošiel do kúpeľne, aby sa osprchoval, najprv si však musel opláchnuť tvár. Zablúdil sa do zrkadla nad umývadlom. Triasol sa; nie navonok, hoci by bolo príhodnejšie, keby mu aspoň drkotali zuby. Zajtra sa oholím, napadlo mu. Nabral do dlaní tečúcu vodu a sklonil sa.

Keď zase zodvihol zrak, spozoroval pomalý, kradmý pohyb. Na stene za jeho chrbtom viselo malé zrkadlo, ktoré tam dala namontovať Klára, aby si pri česaní vlasov videla temeno hlavy. Z nekonečne rozloženého priestoru na neho hľadel premenený Kizek. Už sa nebál; nič ho nebolelo. Hľadel mu priamo do očí, nemilosrdným pohľadom, s takou nenávisťou, až mu zimomriavky prenikli do srdca ako črepy.

Obzrel sa. Nikto tam nebol...

33 Ktoré tvrdenie vyplýva z ukážky 5?

- (A) Hlavného hrdinu ovplyvnil pobyt v záhadnom dedkovom dome.
- (B) Hlavný hrdina zbadal kohosi iného v sústave zrkadiel.
- (C) Hlavný hrdina si nevedomky doniesol domov tajuplné zrkadlo.
- (D) Hlavnému hrdinovi sa vôbec nedarilo logicky uvažovať.

34 Ktoré city/pocity možno pripísať hlavnému hrdinovi z ukážky 5?

- (A) nesústredenosť, nenávisť
- (B) bezmocnosť, bolesť
- (C) zmätenosť, rozrušenie
- (D) nemilosrdnosť, prekvapenie

35 Ktorý kompozičný postup využil autor v druhej časti ukážky 5?

- (A) chronologický
- (B) reťazový
- (C) retrospektívny
- (D) nadväzujúci

36 Ktorý typ rozprávača sa uplatnil v ukážke 5?

- (A) priamy rozprávač
- (B) subjektívny rozprávač
- (C) vševediaci rozprávač
- (D) rozprávač oko kamery

37 V ktorej možnosti sa nachádza slovo z ukážky 5 skloňujúce sa podľa iného vzoru ako ostatné tri?

- (A) črepy
- (B) zimomriavky
- (C) vlasov
- (D) panelákmi

38 Vypíšte z predposledného odseku ukážky 5 prídavné meno so slabikotvornou spoluhláskou.

39 Pomenujte jazykový štýl použitý v ukážke 5.

40 Koľko vetných skladov sa nachádza v nasledujúcej vete z ukážky 5?

Nikto tam nebol.

Ukážka 6

Najkrajšie na Slovensku

(úryvok)

Slovensko je výnimočná krajina. Dajte sa očariť jej krásami a užite si neopakovateľnú atmosféru, ktorú vám ponúka.

Banská Bystrica a okolie**1. tip: História a okolie Medeného mesta**

Centrom regiónu s najvýznamnejšími banskými pamiatkami a banskou tradíciou na území bývalých stredoslovenských banských miest je Banská Bystrica. Preslávila sa ťažbou [ ] , preto ju aj nazývali Medené mesto.

2. tip: Tam, kde razia mince

Určite príjemnou zastávkou pre vás bude Bazilika minor v Starých Horách, kam kvôli nálezom striebra uhorský kráľ Belo IV. pozval banských odborníkov z Nemecka. V Kremnici, Zlatom meste, sa už sedemsto rokov razia mince v najstaršej nepretržite fungujúcej prevádzke na svete.

3. tip: Strieborné mesto

Ďalším skvostom, ktorý nesmiete vynechať, je Strieborné mesto – Banská Štiavnica. Mesto a okolie boli v roku 1993 zapísané do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO.

4. tip: Retro kúpalisko aj UNESCO pamiatka

Zvolen s dominantou Zvolenský zámok patrí medzi najstaršie mestá na Slovensku. Pred návratom do Banskej Bystrice ešte navštívte kúpeľné mesto Sliač. Okrem retro kúpaliska s liečivou minerálnou vodou sa ochladíte aj v miestnom Kostole sv. Mikuláša z 13. storočia. Zastavte sa aj v pamiatke UNESCO – drevenom evanjelickom kostole v Hronseku.

slovakia.travel, upravené

41 V ktorom tipe sa spomína svetový rekord Slovenska?

- (A) V prvom.
- (B) V druhom.
- (C) V treťom.
- (D) Vo štvrtom.

42 Hlavnou funkciou textu ukážky 6 je

- (A) presviedčať.
- (B) zabávať.
- (C) poučać.
- (D) hodnotiť.

43 V ktorej možnosti je správne utvorené vzťahové prídavné meno od slova *Sliač*?

- (A) sliačanský
- (B) sliačský
- (C) sliačsky
- (D) sliacky

44 Čo majú spoločné slovesá *dajte sa, užite si, zastavte sa*?

- (A) Sú vždy zvratné.
- (B) Sú utvorené predponou.
- (C) Majú nedokonavý slovesný vid.
- (D) Majú rovnaký slovesný spôsob.

45 V ktorej možnosti sa nachádza jednovýznamové slovo?

- (A) *atmosféra*
- (B) *pamiatka*
- (C) *zastávka*
- (D) *minca*

46 Vypíšte z ukážky 6 slovo pomenúvajúce štýl minulého obdobia.

47 Koľko miest má v ukážke 6 nepriame pomenovanie?

48 Doplníte správny tvar slova *med'* do nasledujúcej vety z ukážky 6.

Preslávila sa ťažbou .

Ukážka 7

William Shakespeare – Veľa kriku pre nič

(úryvok, upravené)

piate

Claudio: *A ja dám krk, že on ju takisto.
Mám v ruke list. Hľa – jeho rukopis!
Mizerný sonet – jeho úroveň.
A múza – Beatrice.*

Hero: *Mám tu druhý,
čo vypadol z jej vrečka. Hľa, jej písmo!
Písala to, ten list som našla u nej.
Vyznanie lásky – Benedikovi.*

Benedik: *Zázrak! Naše ruky čosi píšú a naše srdcia
o tom nevedia. Tak dobre, chcem ťa za ženu.
No prisahám, že iba zo súcitu.*

Beatrice: *Aj ja ťa neodmietnem, ale, namojhriešnu,
museli ma dlho presviedčať, a čiastočne
to robím aj preto, aby som ti zachránila
život. Vraj sa z lásky ku mne ideš uzožierať.*

Leonato: *No tak! (Beatrice.) Uzožieranie zastaví len
bozk. (Podá jej ruku Benedikovi.)*

49 Ktoré tvrdenie vyplýva z ukážky 7?

- (A) Leonato je láskavý otec Beatrice.
- (B) Beatrice a Benedik majú podobné zmýšľanie.
- (C) Claudio obdivuje Benedika a jeho povahu.
- (D) Hero žiarli na obľúbenosť Beatrice.

50 Ktorá z postáv v ukážke 7 najčastejšie používa vo vyjadrovaní elipsy?

- (A) Claudio
- (B) Leonato
- (C) Benedik
- (D) Beatrice

51 Ktoré tvrdenie o ukážke 7 je pravdivé?

- (A) Je napísaná rytmicky viazanou rečou.
- (B) Využívajú sa v nej monológy.
- (C) Chýbajú v nej zvolania.
- (D) Má znaky absurdnej drámy.

52 Slovné spojenie *veľa kriku pre nič* možno v súčasnosti zaradiť medzi

- (A) parafrázy.
- (B) epigramy.
- (C) frazeologizmy.
- (D) anekdoty.

53 Do ktorej literatúry z hľadiska literárno-historického obdobia zaraďujeme tvorbu Williama Shakespeara?

- (A) do stredovekej
- (B) do renesančnej
- (C) do barokovej
- (D) do romantickej

54 Koľko replík v ukážke 7 obsahuje autorské poznámky?

55 Doplňte na zakryté miesto v ukážke 7 slovo označujúce časť vonkajšej kompozície divadelnej hry.

56 Ktorým vetným členom je slovo *uzožieranie* v nasledujúcej vete z ukážky 7?

Uzožieranie zastaví len bozk.

Ukážka 8

Peter Jilemnický – Muzika

(úryvok, upravené)

Teda už zas prišiel utorok, ešte nebol dobre po nedeli vyspatý, kravatu mal kdesi pri ľavomuchu a sivú tvár. Doviedol Zoé do kancelárie pred ôsmou hodinou, sadol s ňou k písaciemu stroju a teraz sa díval – hu, aké mal ošklivé oči. Poradové čísla začali tancovať a nebola to už muzika, ten tanec zaváňal potrebným chlebom, každé z nich sa škerilo hladnými zubami a chceli Zoé zožrať. Preto ona pre svoju osobu zaviedla si nový **exhibit** a začala:

Poradové číslo	Kedy došlo	Od koho (číslo a dátum)	Obsah	Ako bolo vybavené	Deň	
					vybavenia	odoslania
1/1924	—	Vlastné	Lúbstný list tulákovi na Popokatepetl (?)	Odoslané – Rádio Dvorček Južná Amerika	19. VIII. 1924	19. VIII. 1924
<p style="text-align: center;"><i>Milý môj tulák,</i> <i>stvorili sme ešte viac ako zázrak, stvorili sme</i> <i>krásny večer. To každý nevie. Bohvie, ktorý vietor</i> <i>ťa svetom ženie a ktorá voda ťa nesie. Bohvie,</i> <i>kde infikuješ hnilobu meštiackeho života bacilom</i> <i>zdravej vzbury, jedno; ja ti za ten večer ďakujem</i> <i>a moja vďaka ťa nájde v najširšom svete. Ži, ty</i> <i>hnedeý chlapče, a jedz krásu života s ťa každodenný</i> <i>chlieb. Pošli mi pero z kajky!</i> <i>Zoé</i></p>						

57 Čím sa podľa Zoé vyznačoval tulák z ukážky 8?

- (A) Túžbou po neopakovateľnom dobrodružstve.
- (B) Smerovaním k povrchnému životu.
- (C) Závislosťou od bezhraničnej slobody.
- (D) Sklonom k prirodzenému rebelantstvu.

58 Ktorý prvok je využitý v liste v ukážke 8?

- (A) vokatívne oslovenie
- (B) básnická otázka
- (C) rytmicko-syntaktický paralelizmus
- (D) automatický text

59 Ktoré typy textu využil autor v ukážke 8?

- (A) vecný súvislý text a monologický text
- (B) vecný nesúvislý text a monologický text
- (C) vecný súvislý text a dialogický text
- (D) vecný nesúvislý text a dialogický text

60 K lexike ktorého jazykového štýlu patrilo na základe ukážky 8 zvýraznené slovo *exhibít*?

- (A) administratívneho
- (B) hovorového
- (C) umeleckého
- (D) publicistického

61 Ktorý umelecký prostriedok predstavuje veta *jedz krásu života sťa každodenný chlieb*?

- (A) epiteton
- (B) inotaj
- (C) prirovnanie
- (D) zosobnenie

62 Vypíšte z listu z ukážky 8 zámeno, ktoré v ňom možno považovať za napísané chybné.

63 Ktorý slohový postup sa uplatnil v tabuľkovej časti ukážky 8?

64 Vypíšte z ukážky 8 jedno prídavné meno, ktoré vyjadruje citový vzťah Zoé k tulákovi.

Použitá literatúra

Zoznam knižných zdrojov:

JILEMNICKÝ, P.: Muzika. In Červená 7. *Kinematografické poviedky. Návrat*. Spisy I. Bratislava : Nakladateľstvo Pravda, 1977, s. 54–65 (tu 62–63).

KUKUČÍN, M.: Keď báčik z Chochoľova umrie. In *Život*. Martin : Matica slovenská, 1952, s. 27–28.

Najkrajšie na Slovensku. Propagačný materiál Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky. Slovenská agentúra pre cestovný ruch (SACR). Vydané 12/2016.

PUPALA, R.: Zrkadlo. In *Čierny zošit*. Bratislava: Marenčin Media, 2017. ISBN 978-80-8114-644-2, s. 155–156.

RIMBAUD, J. A.: *Opitá loď a iné básne*. Bratislava : Slovenský spisovateľ, 1981, s. 34. Preklad J. Stacho.

SHAKESPEARE, W.: *Veľa kriku pre nič*. Bratislava : Ikar, 2013, s. 124. ISBN 978-80-551-3609-7.

Zoznam internetových zdrojov:

Rozhovor so spisovateľom, prekladateľom, výtvarníkom a... Danielom Hevierom. Alebo čuším, alebo kričím. In Knižná revue 2011/26. Literárne informačné centrum v spolupráci so Združením vydavateľov a kníhkupcov SR. Dostupné na: http://www.litcentrum.sk/tmp/asset_cache/link/0000276379/kr_2011_26.pdf [citované 10. 10. 2018].

Z webovej poradne. In Kultúra slova. 2018, ročník 52, č. 4, s. 255–256; ISSN 0023-5202. Dostupné na: <http://www.juls.savba.sk/ediela/ks/2018/4/ks4-2018.pdf> [citované 10. 10. 2018].

Texty ukážok boli z didaktických dôvodov gramaticky, štylisticky alebo pravopisne upravené.

Pokyny na vyplňovanie odpovedového hárka

Odpovedové hárky budú skenované, nesmú sa kopírovať, krčiť ani prehýbať.
Aby skener vedel prečítať vaše odpovede, musíte dodržať nasledujúce pokyny:

- Píšte perom s čiernou alebo modrou náplňou. Nepoužívajte tradičné plniace perá, veľmi tenko píšuce perá, obyčajné ceruzky ani pentelky.

- Riešenia **úloh s výberom odpovede** zapisujte krížikom .

- Správne zaznačenie odpovede (**C**)

A	B	C	D
☐	☐	☒	☐

- Nesprávne zaznačenie odpovede (**C**)

A	B	C	D
☒	☐	☒	☐

A	B	C	D
☐	☐	☒	☐

- V prípade chybného vyplnenia údajov alebo odpovedí postupujte podľa nasledujúcich pokynov. V žiadnom prípade nepoužívajte nový odpovedový hárak.
- Keď sa pomýlite alebo neskôr zmeníte názor, úplne zaplňte políčko s nesprávnym krížikom a urobte nový krížik.

A	B	C	D
☒	☐	☒	☐

- Ak náhodou znovu zmeníte názor a chcete zaznačiť pôvodnú odpoveď, urobte krížiky do všetkých políčok a zaplnené políčko dajte do krúžku.

A	B	C	D
☒	☒	☒	☒

- Odpovede na **úlohy s krátkou odpoveďou** napíšte do príslušného poľa odpovedového hárka čitateľne písaným alebo tlačným písmom. Pri použití tlačného písma **rozlišujte veľké a malé písmená**.

Neotvárajte test, pokiaľ nedostanete pokyn!